

Belgijsko. V Bruslju je bil 15. julija shod poslancev, veleobrtnikov in županov, ki so se posvetovali o zidanju delavskih stanovanj. Ministerski predsednik je otvoril shod z lepim govorom, v katerem je naznanil, da bo ministerstvo v prihodnjem zasedanju predložilo državnemu zboru zakon o delavskih stanovanjih. Tako skrbijo na Belgijskem za delavce! A pri nas v Avstriji?

Francosko. Z veseljem čitamo, kako se začenja francoska mladina zavedati svojih dolžnosti in se postavljati na izrečno katoliško stališče. »Katoliško društvo francoske mladine« in »Katoliška mladina — Franche Comté« organizujeta sedaj v Besansonu velik kongres, ki bo jako važen, kasor se vidi iz nekaterih točk programa: »intelektuelno gibanje in katoliška mladost«, »nadzorovanje in organizacija katoliške mladosti«. Shod se vrši od 17. do 30. novembra. Mi pozdravljamo z veseljem to gibanje, ki zamore rešiti Francosko pretečega propada.

Cerkvene zadeve.

Nekaj besed o našem cerkvenem petju.

Predzadnja številka »Slov. Gosp.« nam je donesla kaj lep članek o cecilijskem petju. Ker uže 10. leto delujem kot organist ter sem si uže marsikaj poskusil, dovoljujem si tedaj iz pedagogičnega stališča svoje mnenje o cerkvenem petju izraziti.

Odiskal sem v počitnicah razne cerkve ravno ob priliki službe božje ter se hotel prepričati, kako imenitno se v tej ali oni cerkvi poje ter tudi orglja. Včasih sem bil iznenadjen, včasih tudi ne. V jedni cerkvi se je popevalo popolnoma »cecilijsko«, v drugi »narodno cerkveno«, v jedni cerkvi celi zbor, v drugi jedna sama pevka itd.

Da je torej cerkveno petje v lavantinski škofiji še le v svoji razvijajoči dobi, mi bode vsakdo rad pritrdil; tudi vsak mi bode pritrdil, da to ni lahka reč, danes narodno-cerkvena pesem, jutri pa že popolnoma »cecilijska pesem«.

Kaj bi si učitelj začel, ko bi danes vadil seštevane v številnem krogu do 10, jutri pa uže deljenje z desetinskimi in navadnimi ulomki?! Vsakdo bode vprašal, kje pa je prehod? Kako se zamore iz tako lahke stvari k takim težkočam nagromačiti? To je gotovo nepedagogično!

Ravno tako nepedagogično se postopa pri cerkvenem petju! Danes poje v premno-

nazaj in naznanita, da je gozd na treh straneh obkoljen od Druzov, na četrti strani pa je strma pečina, ki popolnoma onemogočuje beg. Udoval se takoj vzdigne in zakliče okoli stoječim ženam! »Za nami! Za nami! Mi Vas rešimo!« Hitro prime nekaj otrok za roko in hiti k pečini, katero ji Maron pokaže. Urno zvežejo rute, prte, plašče in pasove skupaj in spustijo po njih žene in otroke čez pečino. In prvi, ki so srečno prišli doli, kličejo radostno navzgor: »Votlina! Votlina!« To druge osrči. Hitro sledijo in se poskrijejo v globoki in temni votlini ob vznožju pečine. Nazadnje še ostaneta le Maron in Ali zgoraj. Ko se Ali spusti doli, še gleda Maron okoli, ako bi še mogel koga rešiti. Nato odveže rešilno vrv od drevesa, kjer je bila privezana, jo ovije sedaj samo dvakrat okoli in se spusti ob obeh koncih navzdol čez pečino. Potem izpusti eden konec in skoči do tal. Vendar pa potegne to čudno vrv za seboj, da bi Druzi ne našli njih zavetja. V votlini vsi pokleknejo in se zahvalijo Bogu za rešitev iz ognjene peči. Zgoraj pa so še dolgo slišali strašno stokanje svojih bratov, ki so v ognju našli svojo smrt. In v votlini se je začelo vse tiho jokati in stokati za zgubljenimi brate in soproge.

(Dalje prih.)

gih župnijah vse ljudstvo v cerkvi narodno-cerkvene pesmi, jutri pride drug organist, kateri pa ima popolnoma »cecilijske napeve«. Kaj poreče ljudstvo k temu? Pregovor pravi: »Ljudstva glas, božji glas!« Ako ima ta pregovor kaj resnice, potem se »cecilijskem petju« pač dobro ne bode godilo.

Kaj pa je temu krivo? — Nepedagogično postopanje! Pri celi stvari ni bilo prehoda, iz lahkega se je takoj k pretežavnim stvarim prešlo; to je bil vzrok godrnjanju ljudstva.

Dovolil bi si torej vsem organistom naše prelepe lavantinske škofije staviti nek predlog, kateri bi se lahko dal izvršiti ter bi neugodnostim gledé cerkvenega petja kaj odpomoglo. — Ravno kar sem vsprejel »Sedmi pomnoženi natis Venca«, kateri je našemu ljudstvu toliko ljub in drag, iz rok preč. gsp. župnika iz Frama. Nehote se mi je vrnila misel: »Kaj pa, ko bi se imeli primerno zbirko napevov k temu Vencu?«

Zbirka napevov bila bi naj tako urejena, da bi naj k vsaki »Venčevi« pesmi bilo dvoje ali troje napevov, in sicer prvi napev lahek, drugi napev težji, in tretji popolnoma v »cecilijskem duhu«. Na tak način bi bilo ustrezno vsem organistom labodske škofije. Od začetka bi se vadili lahkejši napevi, potem pa polagoma težji. Ali pa bi slabejši organisti ostali pri lahkejših napevih, med tem, ko bi bolj izurjeni orgljarji se posluževali težjih pesmij.

Da pa se zamore taka zbirka napevov skoro obelodaniti, treba je združenih moči. Vsi organisti naše škofije blagovolijo izbrati poseben odbor ali odsek, kateremu bi bila dana naloga, vse napeve in pesmi iz cele naše škofije nabrati, jih urediti, sploh plevel od pšenice kaj natanko ločiti, da zamoremo svetu pokazati, da še ni med narodno-cerkvenimi napevi sama ljulika ter da še bo mogel naš nasprotnik — Nemec — slovensko ljudstvo ob priliki romanja v Marijino Celje (Maria Zell) občudovati zaradi njega krasnega pelja. Ako bodemo vsi organisti lavantinske škofije vse nabrano gradivo glede cerkvenih pesmi izročili posebnemu odseku v dobro pretresovanje in preresetanje, marsikatero zlato zrnice ostalo bode potomcem v dobrem spominu. Gornje Štajarske pa bode še z večjim navdušenjem vskliknil, slišavši slovenske pevke, kakor pred nekaj leti v Marijinem Celju: »Wenn die Windischen hier singen, da kommt es mir vor, ich sei schon im Himmel!« Kadar Slovenci tukaj pojejo, zdi se mi, da sem uže v nebesih.

Gospodarske stvari.

Smoldnik za streljanje proti toči.

Deželni odbor nam naznanja glede dobave smoldnika za streljanje proti toči:

Občine, okrajni zastopi in gospodarska društva dobivajo pri deželnem odboru kilo smoldnika za nižnjo ceno 38 kr. Razpošilja se v zabojih po 25 kg. Da se dobi pravočasno, naj se naroči vsaj 2-3 tedne prej nego ga potrebujejo. Denar se more že pri naročbi vposlati in sicer za zaboje po 25 kg. 10 gld. 12 in pol kr., za sodček pa gl. 42-54. Zraven še se mora dodati za odpošiljatev pri zabojih, ako se naročijo 3, za vsaki zaboj po 1 gld., če se pa jih naroči več nego 3, za vsaki nadaljni zaboj 50 kr. Tudi za policijsko nadzorovanje pri pošiljki se mora plačati za 3 zaboje skupaj 60 kr., ako je več ko 3 zaboji, pa za vse skupaj gl. 1.50. Pri sodčkih se mora za odpošiljatev dodati, ako se naročijo 3, za vsak sodček gl. 1.50, za vsak nadaljni sodček 1 gld. Za policijsko nadzorovanje se mora dodati za 3 sodčke 60 kr., ako jih je več pa gl. 1.50. Ako se naroči sodček s 112 kg, plača se za sodček gl. 2.50. Sodčki in zaboji se vzamejo tudi nazaj ter se zaračunajo po odbitku 15%.

Streljanje proti toči.

Šmarje pri Jelsah, 15. julija.

Pri nas imamo v okrožju dobre pol ure pet strelnih postaj in sicer: pri Sv. Roku, pri Sv. Barbari v Senovici, na Vrhu in na Bobovem. Te vršijo pošteno svojo nalogo; včasih poka takó, da mislimo, da se nam Turki bližajo. A z največjim uspehom strelja neki delniška družba »Stoklas, Löschnigg, Bendja« na Vrhu. Misli o vspehu so pri nas različne. Da strel prežene hudo uro, verjamejo najbolj lastniki omenjenih postaj, drugo ljudstvo se pa za to stvar noče vneti. Strelci trdijo, da so še vsakokrat, ko se je streljalo, pregnali točo od nas. Za Boga! Če smo tudi krivi božje kazni, nam letos tolikokrat se menda le ni bila namenjena toča, ker od meseca maja strelja se povprečno vsaki drugi dan in tudi po noči vže parkrat nismo imeli miru.

Ali naj kmet strelja proti toči? To veselje naj si privošči, komur je ljubo, če ima toliko denarja, da ga sme izdajati tudi za taki »sport«. Drugega priporočila ne moremo dati, ker noben streljec, pa tudi noben učenjak dozda ni še dokazal, da bi mogoče bilo se streljanjem točo pregnati. Strel zdi se mi prav kot otročja igrača proti neizmernim močem, ki vladajo v oblakih in nad oblaki. Dihni človeka iz sobe, če moreš! Ustavi morske valove s plivanjem na nje! Prazno počenjanje, prav kakor najhujši strel proti debelim za glas neprodinim oblačnim platom, koje veter naprej drvi, kakor se zaganja val za valom na morju ob hudi uri! Če se toča boji strele, kako je li mogoče, da je pri vojaških manevrih vže večkrat se vsula toča z največjo silo, ko se je streljalo iz najtežjih topov od ranega jutra do poznega večera! Taki prigodki se pomnijo od Vidma pri Krškem in od Ptuj. In če glas prežene točo, kako, da je strahoviti grom ne ustavi, mali topiči so ji pa kos? To je uganka! Bržkone je elektrika tista moč, ki goni one stroje, v kojih meljejo točo, grom, t. j. zvok je pa s tem združen, ali z dobrim, ali s slabim uplivom, ne vemo!

Torej, dokler ni neovrgljivo dokazano, da streljanje točo prežene, tako dolgo si kmet pri zdajnih slabih časih tega v kratek čas ne more privoščiti, prav, kakor dober gospodar ne kadenja dragega tobaka.

Če pa kedo vendar le misli, da prežene zvok hudo uro, priporočal bi dosti ceneje sredstvo, ki vzbuja zvok, kateri v resnici prodré oblake, in to je, ne čudite se preveč moji iznajdbi: zvonjenje združeno z molitvijo! »Mračnjak«, zarežal se bode menda kedó, »sedaj proti koncu 19. stoletja se more kaj takega priporočati!« Le tiho, rečem jaz in vprašam, kedó je večji mračnjak, ali tisti, ki ve nekaj gotovega, ali oni, ki nima nobene vednostne podlage za svoje poskuse in v prazno strelja, ali kakor Nemec reče: schiesst in's Blaue! Mi vemo gotovo, da molitev pomaga in da zvon, če drugo ne vsaj k molitvi opominja, strelci pa streljajo v neizmerni podnebni prostor v temi nevednosti in to — proti koncu razsvetljenega 19. stoletja! — Sicer jim pa tudi jaz želim: — dober vspeh!

Sejmi. Dne 30. julija v Poljčanah, v Kostrivnici, v Brežicah. Dne 1. avg. v Št. Jakobu pri Laškem, v Zagorju, Št. Martinu pri Vurberku, v Ormožu, Zagorju, Mahrenbergu. Dne 2. avg. pri Št. Lenartu v Slov. goricah in v Radgoni. Dne 3. avg. v Lučah, Spodnji Polskavi, Imenem. Dne 4. avg. v Brežicah, na Sv. Gorah, v Arnočah. Dne 5. avgusta v Loki, Trbovljah, Spodnji Polskavi, Ptuj.

Dopisi.

Iz Št. Jurija v Slov. goricah. (Narodne razmere.) Korakal sem proti